

Proslava pedeset godina rada DKT Belišće

Dana 5. prosinca prošle, 2013. godine, održana je proslava rijetkoga jubileja u nas kemičara – 50 godina uspješnoga rada i djelovanja Društva kemičara i tehnologa Belišće.

Bila je to skromna svečanost na kojoj su se okupili sadašnji članovi, ali i neki koji su osnivali Društvo. Bilo je lijepo, skromno i emotivno sjećati se svih tih proteklih godina. Pored sadašnjega, vrlo uspješnoga predsjednika Društva bio je nazočan njegov prvi predsjednik i tajnik. Navirale su uspomene i sjećanja na to, može se sada reći, vrlo uspješno življenje kako Društva tako i njegove poveznice Kombinata Belišće ili kako se danas zove Belišće-Duropak Belišće. Naime, tvornicu papira Belišće nedavno je kupila austrijska tvrtka Duropak.

Kratko, o tom bogatom polustoljetnom razdoblju života i rada Društva, pisat ćemo, a nadamo se preko našega časopisa *Kemija u industriji* i objaviti, da se ne zaboravi. Bilo je to bogato stručno druženje belišćanskih stručnjaka kojim su rezultirali veliki gospodarski rezultati u razvitku papirne industrije, a može se reći čitave naše države. Ponosni smo na njih.

Osnivačka je skupština održana 3. ožujka 1963. godine u konferencijskoj dvorani Drvno-industrijskoga kombinata Belišće kako se današnja tvrtka tada zvala. Društvo je konstituirano po ondašnjim zakonima i doneseni su akti za njegovo djelovanje.

Prva «uprava» Društva sastojala se od triju članova Izvršnoga odbora, triju članova Nadzornoga odbora i zapisničara.

Prvi predsjednik i inicijatori osnivanja Društva bili su, poslije se to pokazalo, jedna od poluga razvoja Tvornice Miroslav Slačanac, tajnik Filip Kljajić i blagajnik Nikola Popović. Nadzorni odbor sačinjavali su Milan Ličina, Marijan Hrbud i Ivan Dubravić, a zapisničar Terezija Plentaj. Ovjerovitelji zapisnika bili su Marijan Hrbud i Rade Škorić.

Imali smo veliku sreću da su u Društvu vrlo aktivni bili stručnjaci tvornice papira, koji su bili i entuzijasti i znatno pridonijeli kako razvitku tvornice u Belišću tako i edukaciji svojih članova na vrlo različite i zanimljive načine. Održavala su se stručna predavanja, obrazovao srednji stručni kadar kemičara, usavršavali se i specijalizirali inženjeri koji su znanje prenosili drugima, a zbog intenzivnog razvitka tvornice u praksi – životu – imali su i potvrđivali u praksi rezultate – svoje znanje uz svakodnevno stjecanje novih iskustava.

Treba znati da su tadašnje tehnologije proizvodnje poluceluloze ambalažnih papira i ambalaže iz valovitoga kartona, koja je počela s radom u Belišću, bili tehnološka novost i u svjetskim razmjerima. Teško je to danas razumjeti!

Instalirana je tehnologija koju je trebalo usavršavati i razvijati u smislu podizanja kvalitete, asortimana i kapaciteta proizvodnje i nastojati sniziti normative potrošnje. Bio je to kompleksan i izazovan posao za stručnjake tada, a siguran sam da bi to isto vrijedilo i danas, ali znamo kakvo je stanje u gospodarstvu danas!

Svoj značajan doprinos vrlo intenzivnom razvitku Belišća d. d. dali su belišćanski kemičari organizirajući se u Društvo inženjera i tehnologa (DKT Belišće).

Sumirat ćemo samo najznačajnije poslove na kojima su intenzivno radili naši kolege:

Naime, 1961. godine u Belišću je izgrađen kompleks nekoliko tvornica i to: Tvornica polukemijske celuloze, Tvornica ambalažnih papira i Tvornica ambalaže iz valovitoga kartona i papira i još prateći energetski i drugi objekti. Bile su to i u svjetskim razmjerima nove tehnologije koje su pratili mnogi problemi koje je trebalo brzo rješavati.

Tako se u tom smislu obavilo:

- umjesto taninskog drva počele su se upotrebljavati i druge listače te pilanski otpatci
- razvila se tehnologija prerade otpadnog papira
- znatno su se smanjili normativi utrošaka kemikalija i sirovina
- razvijene su nove vrste ambalažnih papira i novi proizvodi od kartonske ambalaže
- ljepilo od vodenog stakla za lijepljenje ambalažnih slojeva zamijenjeno je škrobnim ljepilom
- počela je proizvodnja drvnih briketa
- riješila se problematika otpadnih lignosulfonata nastalih pri NSSC proizvodnji poluceluloze
- usavršila se proizvodnja pitke i kotlovske vode te prerada otpadnih voda ove industrije
- kupljena je jeftino tvornica poluceluloze u Švedskoj, koja je tamo demontirana te u Belišću ponovo montirana, pri tome uz velik broj inovacijskih rješenja, te uspješno puštena u rad, itd.

Napominjem da su se u Belišću d. d. od 1961. do 2000. godine uspješno obavile četiri razvojne faze u proizvodni papira. Za one koji ne znaju, u Belišću, koje je počelo raditi 1884. godine, postoji niz drugih tvornica, tako da je veliko bogatstvo industrijska belišćanska tradicija kroz stručni kadar koji se stalno razvijao i usavršavao.

Obično bi Društvo vodio jedan od istaknutih stručnjaka. Nabrojat ćemo njihova imena znajući da su neki i po nekoliko puta vodili Društvo. To su: Miroslav i Božica Slačanac, Živko Koralija, Nikola Popović, Ante Klarić, Milorad Krgović, Senka Teufel, Ivan Bilić, Nikola Talić, Filip Kljajić (on je i počasni član) te današnji predsjednik Darko Vrbešić.

Belišćanski stručnjaci bili su aktivni razvijajući suradnju s krovnom udrugom hrvatskih kemičara te kolegama iz Osijeka, Borova, Koprivnice, Požege, Kutine te iz Mađarske.

Držali su mnoga predavanja, organizacijski i materijalno preko Belišća d. d. pomagali njihovo održavanje. Suradivalo se s mnogim znanstvenim institucijama i fakultetima na razne načine.

Posebno su belišćanski kemičari ponosni na organizaciju i održavanje VII. Ružičkinih dana 1993. godine, prvima u slobodnoj Hrvatskoj, kada je i od našega nobelovca prof. Vladimira Preloga dobivena značajna podrška koju je na samom Skupu prezentirao prof. Žarko Dolinar.

Naši pojedini članovi, ali i samo Društvo, kroz svoje aktivnosti nije ostalo nezapaženo u široj društvenoj zajednici. Tako su dobivena mnoga priznanja, o kojima bi se moglo mnogo toga napisati.

U okviru Društva izdana su dva stručna udžbenika iz proizvodnje papira i kemijske prerade drva.

Bilo je mnogo i društvenih aktivnosti, zabava DKT-a 1971. godine bila je prva te vrste u Belišću, mnogi izleti itd.

Sadašnji članovi Društva i njegova vodstva duboko su zahvalni svima koji su prepoznavali i pratili njegov rad i pomagali na bilo koji način.

Svakako moramo odati dužnu počast onima koji su nas napustili i nisu našalost danas živi, ali ih se trebamo i moramo sjećati – ne zaboraviti ih – jer su dio i našega života.

Hvala svima na doživljenih pola stoljeća rada i života Društva i neka potraje vječno!

Belišće, 10. 12. 2013.

Darko Vrbešić, dipl. ing.
Predsjednik DKT Belišće

Filip Kljajić
počasni član Društva